

طرح درس مشارکت آنلاین در اجتماع

برای دانش آموزان کلاس ۹ تا ۱۲

مرور کلی طرح درس

دانش آموزان اغلب احساس جدافتادگی از حوزه سیاست دارند. در همین راستا، این طرح درس برای برانگیختن حس کنجکاوی و کنش مندی دانش آموزان راهنمایی و دبیرستانی طراحی شده است. تحقیقات نشان می دهد میان مشارکت مدنی در سن نوجوانی و ادامه فعالیت سیاسی و مدنی در سنین بالاتر، رابطه ی مثبتی وجود دارد. یعنی هر چقدر زودتر وارد فعالیت مدنی شوند امکان اینکه در طول زندگی شان در سیاست مشارکت کنند بیشتر است. در این طرح درس به دانش آموزان آموزش مشارکت مدنی داده می شود. این آموزش ها از طریق یک سری فعالیت هایی است که از آنها می خواهد کار گروهی کنند تا در اجتماعات بزرگتر مشارکت کنند. جدیدترین وقایعی که در سطح محله، شهر و یا کشور اتفاق افتاده است به عنوان نقطه شروع برای هر فعالیت است.

این طرح درس به عنوان بخشی از سری سه گانه تولید محتوا برای مشارکت اجتماعی است که شامل موارد زیر است:

- طرح درس مشارکت آنلاین در اجتماع
- داستانگویی دیجیتال برای مشارکت در اجتماع
- در دسترس بودن دیجیتال برای مشارکت در اجتماع

*با این حال هر کدام جداگانه می توانند تدریس شوند.

نتایج مورد انتظار

- دانش آموزان به صورت گروهی یاد خواهند گرفت که چگونه درباره یک مسئله مربوط به محله شان شان، اجتماع شان و یا کشورشان تحقیق کنند.
- دانش آموزان به صورت گروهی راه حل های ممکن در مورد یک مسئله را با استفاده از تکنیک بارش فکری ارائه می کنند و بهترین راه حل را می یابند.
- یاد می گیرند که چگونه به صورت موثری اینترنت رابه عنوان یک ابزار تحقیق برای فهمیدن درباره تاریخ یک مسئله، بازیگران کلیدی و برای تخمین قابل اعتماد بودن منابع استفاده کنند.
- برای یک گروه بزرگ یک خلاصه از موضوع، مسئله و راه حل را ارائه کنند.

مواد آموزشی

این موارد را چک کنید

- ویکی پدیا در کلاس درس: درباره اعتبار اطلاعات برای دانش آموزان تدریس کنید
- نکته هایی در اعتبارسنجی اطلاعات

این کاربرگ ها را آماده کنید تا به دانش آموزان حین فعالیت کار کنید:

- فرم مشارکت در اجتماع
- فرم پروژه مشارکت در اجتماع
- فرم مسیر مشارکت در اجتماع

اجرای طرح درس

فعالیت ۱: آیا درگیر فعالیت سیاسی می شوید؟

این فعالیت طراحی شده است تا به پاسخ این سوال که از جانب دانش آموزان ارائه می شود، پاسخ گوید: "چرا من باید به دنیای سیاست فکر کنم یا در آن درگیر شوم، خصوصا اینکه من هنوز از نظر قانونی نمی توانم رای دهم؟"

ابتدا از دانش آموزان بپرسید که کدام شان خود را از نظر سیاسی فعال می دانند. (احتمالا تعداد نسبتا کمی دست شان را بلند کنند.) از آنها بپرسید عبارت "از نظر سیاسی فعال" چه معنی دارد. بعد از اینکه تعدادی از دانش آموزان داوطلبانه تعاریف خود را ارائه دادند فعالیت/رزیابی مشارکت در اجتماع را در بین آنان پخش کنید و از دانش آموزان بخواهید آن را کامل کنند. به عنوان یک کلاس، هر ۴ طبقه بندی را از ابتدا تا آخر مرور کنید و از یک دانش آموز بخواهید تا تجربه اش را درباره هر یک از فعالیت ها شرح دهد:

۱. آنلاین (پست کردن یک مطلب در اینستا، تلگرام یا وبلاگ)
۲. فعالیت های رو در رو (بحث و گفتگو دور میز شام)
۳. مشارکت مدنی (داوطلبانه)
۴. کنش مندی (امضا جمع کردن برای یک هدف)

دانش آموزان را با پرسیدن سوالاتی مانند زیر از نظر فکری به فعالیت وا دارید:

- مسئله ای که شما با آن درگیر شدید چه بود و چگونه از همان ابتدا با آن درگیر شدید؟ آیا کسی شما را دعوت کرد تا مشارکت کنید یا شما خودتان مستقلا متوجه موضوع شدید؟
- آیا اخیرا درگیر موضوعی شده اید که دلیل مشابه یا متفاوتی داشته باشد؟
- تجربه تان چطور بود؟ آیا نتیجه آن رضایت بخش و موثر بود؟
- به نظر شما، تفاوت فعالیت های طبقه بندی شده بالا در چیست؟ (آنلاین، بحث دور میز شام، مشارکت مدنی و...)
- با وجود انتقال بیش از پیش فضای سیاست به فروم ها و مجراهای آنلاین، فکر می کنید هنوز مشارکت چهره به چهره هنوز ارزش مند است؟ چرا آری و چرا نه؟

- مزیت های روش های مشارکت آنلاین و آفلاین در چیست؟

فعالیت شماره ۲: به چه چیزی اهمیت می دهید؟

از دانش آموزان بخواهید تا درباره موضوعات مختلفی که در موردشان در سطح مدرسه، اجتماع، منطقه، استان یا کشور نگران هستند یا به آن فکر می کنند، بارش فکری کنند.

فرم پروژه مشارکت در اجتماع را بین دانش آموزان تقسیم کنید و کلاس را به گروههای ۳ تا ۵ نفره تقسیم کنید. هر گروه در مورد یکی از موضوعاتی که در نتیجه بارش فکری روی تخته نوشتید، تحقیق خواهند کرد (به هر گروه فقط یک موضوع برای تحقیق بدهید). برگه راهنمای " چگونه در اینترنت به طور موثری جستجو کنیم " را بین آنان پخش کنید تا بتوانند اطلاعات درست و مرتبط را بیابند.

فعالیت شماره ۳: چه کاری می خواهید درباره آن انجام دهید؟

اکنون در مورد راه حل های ممکن یا عقاید دانش آموزان درباره مسئله، بارش فکری کنید. از آنها بخواهید به این پرسش فکر کنند: هدف نهایی شما چیست و چگونه می خواهید آن هدف را به دست آورید؟

به دانش آموزان بگویید که اطمینان حاصل کنند اهداف آنها در دنیای واقعی قابل دسترسی هستند (برای مثال: بالا بردن آگاهی عمومی، جمع آوری تعداد مشخصی امضا برای یک درخواست، یک تغییر ملموس ایجاد کردن، تاثیر گذاشتن بر سیاست عمومی و غیره) و به فرم فعالیت مشارکت در اجتماع ارجاع دهید که درباره روش های متنوعی است که ما می توانیم از طریق آنها در مورد مسائل سیاسی در دنیای آنلاین و آفلاین مشارکت کنیم.

فعالیت شماره ۴: ارائه پروژه

در فرم مسیر مشارکت سیاسی هر گروه ۵ دقیقه وقت دارد تا در کلاس این موارد را ارائه کند:

- مروری کلی بر موضوع
- چرا این موضوع را انتخاب کردند
- چالش اخیری که آن موضوع با آن روبه روست
- گروه چه راه حل ها و فعالیتی برای پیشبرد مسئله پیشنهاد می دهد

ارزیابی

اگر این درس به عنوان بخشی از واحد بزرگتری است، شما می توانید در مورد تحقیق و فعالیت شان بازخورد مرحله به مرحله بدهید. اگر این درس بخشی از فعالیت دیگری نیست شما می توانید با استفاده از سرفصل پروژه مشارکت سیاسی، آنها را ارزیابی کنید.

فرم مشارکت در اجتماع

گزینه ای که در مورد شما درست است را تیک بزنید.

۱. بحث های آنلاین

___ پیش آمده است که اطلاعات سیاسی در شبکه های اجتماعی چون فیس بوک، تلگرام و اینستا را هم‌رسان (share) کرده باشم

___ من از ایمیل یا مسنجر یا اپلیکیشن هایی مانند تلگرام و واتس اپ برای بحث سیاسی استفاده کرده ام.

___ پیش آمده است که در مورد یک مسئله سیاسی، مطلبی در فضای مجازی بنویسم.

___ من در یک گروه آنلاین درباره مسائل سیاسی/اجتماعی بحث کرده ام و مشارکت داشته ام.

۲. بحث و گفتگوی آفلاین

___ من درباره یک موضوع سیاسی/اجتماعی به صورت چهره به چهره یا از طریق تلفن بحث و گفتگو کرده ام.

___ من برای یک سایت، مجله یا روزنامه مطلبی در مورد یک مسئله سیاسی فرستاده ام.

___ من درباره یک مسئله سیاسی سخنرانی کرده ام (در کلاس یا خارج از کلاس)

___ من در مورد یک موضوع سیاسی یک برنامه را ساماندهی کرده ام یا در ساماندهی آن برنامه مشارکت کرده ام.

۳. فعالیت در خیابان: کنش مندی

___ من یک دادخواست را امضا کرده ام.

___ من یک محصول یا یک شرکت را تحریم کرده ام.

___ من در یک اعتراض شرکت کرده ام

۴. تقویت گروه های اجتماعی: مشارکت رسمی

___ من در یک گردهمایی سیاسی شرکت کرده ام.

___ من در انتخابات صنفی همکاری داوطلبانه داشته ام

فرم پروژه مشارکت آنلاین

موضوع:

اعضای گروه:

لیست سه وبسایت که در پژوهش استفاده شده است:

۱.

۲.

۳.

اگر می توانید با کسی مصاحبه کنید که دانش کافی در مورد موضوع پژوهشی شما داشته باشد، آن شخص کیست؟

تاریخ و سابقه تاریخی موضوعی که می خواهید روی آن کار کنید چیست؟ یک تایم لاین در مورد موضوع در برگه ای جداگانه ترسیم کنید.

افراد اصلی مرتبط با موضوعی پژوهشی شما در دنیای سیاست یا اجتماع، چه کسانی هستند؟

اگر یک مانع اصلی وجود دارد که شما می توانید آن را شناسایی کنید، آن مانع چیست؟

فرم مسیر مشارکت اجتماعی

در این فرم هر گروه ۵ دقیقه وقت دارد تا در ارائه خود این موارد را بگنجانند و آنها را ارائه دهد:

- یک خلاصه کلی از موضوع
 - چرا این موضوع را انتخاب کردید
 - جدیدترین چالشی که این رویداد با آن مواجه است
 - چه راه حل ها و یا کنش هایی برای حل موضوع و پیشبرد آن در این مورد به ذهن شما می رسد
- هر گروه حداقل یک بازخورد از بقیه گروهها خواهد گرفت.

ویکی پدیا در کلاس: آموزش دانش آموزان درباره اعتبار اطلاعات

بحث و گفتگو با معلم ها درباره اینترنت در کلاس اغلب به این حرف تکراری می رسد: "دانش آموزان نمی دانند چگونه در کلاس تحقیق انجام دهند؛ همه ی آنچه انجام می دهند استفاده از گوگل و ویکی پدیا است." منع کردن دانش آموزان از استفاده از ویکی پدیا مثل این است که به آنها بگوییم از کتابخانه استفاده نکنند. در حقیقت، ویکی پدیا بسیار شبیه به یک کتابخانه است: چیزهای مختلفی در آن است، توسط آدم های زیادی از منابع متنوعی جمع آوری شده است؛ برخی از مطالب آن مفید و برخی کمتر مفید هستند. ما دانش آموزان را از استفاده از کتابخانه منع نمی کنیم اما در عوض به آنها یاد می دهیم چگونه آنچه که می خواهند در آنجا پیدا کنند و قضاوت کنند که چه منبعی مفید و قابل اتکا است.

هنری جنکینز، رئیس مطالعات تطبیقی رسانه در دانشگاه ام آی تی، پیشنهاد می دهد که یاد گرفتن نحوه استفاده از ویکی پدیا راه خوبی برای دانش آموزان است تا آنچه او مهارت های سواد رسانه های جدید می نامد، به دست آورند، خصوصا مهارت بلوغ جمعی (همکاری با دیگران در خلق، به دست آوردن و قضاوت اطلاعات)، قضاوت (ارزیابی قابل اعتماد بودن و مفید بودن اطلاعات)، شبکه سازی (یافتن، در آمیختن و پخش اطلاعات) مذاکره (حرکت میان بافت ها فرهنگی و جغرافیایی متفاوت و اجتماعات متفاوت).

بیشترین نگرانی که معلم ها در مورد ویکی پدیا دارند، قابل اعتماد بودن آن است. درست است که ویکی پدیا ساختار بازی دارد و به همین دلیل امکان غلط بودن اطلاعات در آن وجود دارد اما در عمل به نظر می رسد که کمتر از آنچه ممکن است انتظار داشته باشیم اشتباه وجود دارد. هر چند قابلیت اعتماد به آن نباید نادیده گرفته شود.

ویکی پدیا می تواند برای آموزش دانش آموزان به عنوان خوانندگانی که نگاه انتقادی به محتوای هر چیزی دارند، استفاده شود. در نتیجه باز بودن ویکی پدیا، این وبسایت راههای زیادی برای قضاوت در مورد قابل اعتماد بودن مقالات پیشنهاد می دهد.

برای شروع، هر کاربر ویکی پدیا (ویرایشگر ویکی پدیا) که در مورد کیفیت یک مقاله نقطه نظری دارد می تواند یک بنر تمیزکاری (clean up banner) بگذارد. برای مثال ممکن است یک مقاله بی طرفانه به نظر نرسد و یا اینکه منابع قابل اتکای کمی دارد یا اینکه کسی که مقاله را منتشر کرده است با موضوع مقاله تضاد منافع داشته باشد. در این صورت می توان بنر تمیزکاری در آن مقاله گذاشت که آن را نیازمند بازنگری می کند. به همین دلیل، ویکی پدیا هیچ تفاوتی با دیگر منابع ندارد (خصوصا منابع آنلاین)، از این نظر که می بایست به آن نقادانه و شکاکانه نگاه کرد.

ویکی پدیا امکانات دیگری برای قضاوت و قابلیت اعتماد به یک مقاله را دارد. برای مثال تقریباً هر مقاله ویکی پدیا بر اساس دقت بودن، کامل بودن و سبک نوشتن ارزشگذاری می شود. این ارزشگذاری ها مقیاس خاصی را دنبال می کنند. به عنوان مثال C، B، یا GA (مقاله خیلی خوب) و مقاله هایی با رتبه GA یا بهتر می توانند در یک تحقیق جدی استفاده شوند. مقالات همچنین می توانند به عنوان مقالات برجسته، حرفه ای، بسیار خوب و کامل و غیره کاندید شوند.

راهنمای کامل این رتبه بندی در ویکی پدیا را اینجا بخوانید:

https://en.wikipedia.org/wiki/Wikipedia:Version_1.0_Editorial_Team

راه مفید دیگر برای اثبات قابلیت اعتماد، بخشی است که به صفحه سابقه مقاله می رود. این صفحه همه ی ویرایش هایی که روی مقاله انجام شده است را خلاصه می کند و به خواننده اجازه می دهد تا تغییراتی که از همان ابتدا بر روی مقاله انجام شده است را ببینند.

جدا از آموزش دانش آموزان در مورد چک کردن قابلیت اعتماد مقالات، معلم ها می توانند دانش آموزان را با این واقعیت آشنا کنند که دانش یک بدنه ثابت از واقعیت نیست بلکه بیشتر چیزی است که به طور مداوم در حال تکامل است و دانش آموزان نیز می توانند در این تکامل نقش داشته باشند. با استفاده از بخش ویرایش که منبع شهرت ویکی پدیا است، معلم ها می توانند دانش آموزان را وادارند تا یک مقاله را با هدف افزایش رتبه آن مقاله، ویرایش کنند.

استفاده از ویکی پدیا در کلاس چالش های خودش را دارد اما نباید تنها منبع دانش آموزان باشد. نقص های آن باعث می شود این فرصت فراهم شود تا به دانش آموزان یاد دهیم به اطلاعات نقادانه نگاه کنند.

منبع

- Jenkins, Henry. What Wikipedia can Teach us About the new Media Literacies (part one). June 26, 2007. http://henryjenkins.org/2007/06/what_wikipedia_can_teach_us_ab.html
- Rosenzweig, Roy, Can History be open Source? Wikipedia and the future of the past. Center for history and new media. 1999. <http://chnm.gmu.edu/essays-on-history-new-media/essays/?essayid=42>

منبع: [مدیا اسمارت](#)